

SMJERNICE ZA PRIMJENU TERMINOLOGIJU U PISMENOSTI ODRASLIH

SAŽETAK

Sam Duncan i Irene Schwab
UCL Institute of Education
Rujan 2015

SMJERNICE ZA PRIMJENU TERMINOLOGIJE U PISMENOSTI ODRASLIH

Uvod

2014. ELINET distribuirala upitnik o korištenju terminologije u opismenjavanju odraslih osoba. O rezultatima ovog upitnika se raspravljalo na seminaru ELINET-a na UNESCO-vom Institutu za cjeloživotno učenje u Hamburgu, u siječnju 2015. Taj je seminar pružio priliku sudionicima za razmjenu mišljenja, problema i dobre prakse u opismenjavanju odraslih. ELINET može igrati važnu ulogu u usmjeravanju stanovništva, političara, kreatora politike i medija, u njihovoj uporabi takve terminologije. Sudionici seminara su uvidjeli ključnu važnost takvoga našeg zauzimanja, istraživanja i prakse u vezi s pismenošću odraslih – imajući na umu koliko upotreba jezika doprinosi stvaranju dojma o potrebama i sposobnostima odraslih koji se opismenjavaju. Razmotrili smo terminologiju koja se koristi u razgovorima o pismenosti i opismenjavanju odraslih i složili se o sedam smjernica koje govore o izboru jezika, kad je riječ o pismenosti odraslih.

Smjernice

Zalagat ćemo se za terminologiju koja:

1. osigurava jasnoću sukladnu namjeni komunikacije
2. prenosi smisao transparentno i jednostavno, prema potrebama slušateljstva, u skladu s namjenom i kontekstom
3. zaslužuje poštovanje
4. zvuči pozitivno, odnosno – gdje god je moguće – izbjegava nastanak deficita
5. podrazumijeva da „ljudi nisu na istoj razini, ali vještine jesu“
6. podrazumijeva da „početnik u čitanju nije početnik u promišljanju“
7. je sukladna lingvističkom i kulturnom okruženju, kao i slušateljstvu i namjeni

Naša upotreba terminologije redovito je unutar šireg konteksta, interakcije i diskursa, pri čemu težimo:

- prihvaćanju ključne napetosti između želje za preciznošću i složenosti pismenosti
- priznanju potencijalne potrebe za različitim terminima koji će se koristiti za različite skupine korisnika, težeći istodobno konvergenciji, odnosno značajnijoj ulozi u obrazovanju javnosti i donositelja odluka
- vođenju računa o činjenici da će se termini stvoreni za opisivanje skupina koristiti i za pojedince; moramo biti svjesni – i anticipirati to – da će se ti termini koristiti i izvan konteksta
- prihvaćanju da će se pojedinci i njihova umijeća razvijati tijekom života i unutar različitih životnih ambijenata – jer se pismenost razvija doživotno i u svim aspektima